

اشعار و بیوگرافی خسرو گلسرخی

کتابخانه درفش کاویانی

کتابخانه درفش کاویانی افتخار دارد تا بهترین و برترین کتابهای
پارسی را در اختیار علاقه مندان و عاشقان کتاب قرار بدهد

تقدیم به تمام پارسی زبان های جهان

WWW.KETABNET.BLOGFA.COM

POOYA@RBT_YAHOO.COM

خسرو گلسرخي شاعر و نويسنده

(در دادگاه پهلوي به تيرباران محكوم شده و كشته شد)

ويرانگري، اساس نبرد است
ويرانگري
نوید آبادي
هر آنچه ساختند
از خشت خشت
ويران باد
اي لاله هاي ميهن من
گلگونه هاي فسرده
گو بي شما
تاريخ را هر آنچه بسازند
ويران باد
آبادي ضحاک ويران باد!
(خسرو گلسرخي)

شاعر، مترجم و نويسنده ي روزنامه كيهان و از شاعران چپ ايران است كه اشعار او بيانگر اوضاع زمانه و دردهاي اجتماعي روزگار خود است. مجموعه شعرهاي «اي سرزمين من» و «پرنده خيس» بيانگر شور انقلابي خسرو گلسرخي و ديدگاههاي ماركسيستي او است.

با دستگيري او و كرامت الله دانشيان به اتهام توطئه در طرح گروگان گيري شاه (در حالي كه آن موقع در زندان بود)، يك دادگاه نظامي عليه او بر پا شد. سخنراني پرشور و معروف او در دادگاه عملي جسورانه بود كه تا آن موقع كمتر كسي به اين تندي عليه حكومت شاه صحبت کرده بود. وي در بخشي از دفاعيه ي جامعه شناسانه ي خود در دادگاه مي گويد:

اتهام سياسي در ايران نيازمند اسناد و مدارك نيست. خود من نمونه صادق اين گونه متهم سياسي هستم. در فروردين ماه، چنانچه در كي فرخواست آمده، به اتهام تشكيل يك گروه كمونيستي كه حتي يك كتاب هم نخوانده است دستگير مي شوم، تحت شكنجه قرار ميگيرم و خون ادرار ميكنم. بعد مرا به زندان ديگري منتقل مي كنند. آنگاه بعد از هفت ماه، در پاييز همان سال دوباره تحت بازجويي قرار ميگيرم كه توطئه کرده ام. دو سال پيش حرف

زدهام، و اینک به عنوان توطئه‌گر در این دادگاه محاکمه می‌شوم.

اتهام سیاسی در ایران، این است. زندان‌های ایران پر است از جوانان و نوجوان‌هایی که به اتهام اندیشیدن و فکر کردن و کتاب خواندن، توقیف و شکنجه و زندانی می‌شوند. آقای رئیس دادگاه! همین دادگاه‌های شما آنها را محکوم به زندان می‌کند. آنان وقتی که به زندان می‌روند و برمی‌گردند دیگر کتاب را کنار می‌گذارند و مسلسل به دست می‌گیرند. باید به دنبال علل اساسی گشت. معلول‌ها ما را فقط وادار به گلایه می‌کنند. چنین است که آنچه ما در اطراف خود می‌بینیم فقط گلایه است.

در ایران انسان را به خاطر داشتن فکر و اندیشیدن محاکمه می‌کنند. چنانکه گفتم من از خلقم جدا نیستم، ولی نمونه صادق آن هستم. این نوع برخورد با یک جوان، کسی که اندیشه می‌کند، یادآور انکیزیسیون و تفتیش عقاید قرون وسطایی است.

یک سازمان عریض و طویل تحت عنوان فرهنگ و هنر وجود دارد که تنها یک بخش آن فعال است، و آن بخش سانسور است که به نام اداره نگارش خوانده می‌شود. هر کتابی قبل از انتشار به سانسور سپرده می‌شود. در حالی که در هیچ کجای دنیا چنین رسمی نیست، و بدین گونه است که فرهنگ مومیایی شده که برخاسته از روابط تولیدی بورژوا کمپرادور در ایران است، در جامعه مستقر گردیده است و کتاب و اندیشه مترقی و پویا را با سانسور شدید خود خفه می‌کند.

ولی آیا با تمام این اعمالی که صورت می‌گیرد، با تمام خفقان، می‌توان جلوی اندیشه را گرفت؟.

سرانجام خسرو گل‌سرخي در 29 بهمن 1352 توسط دادگاه به اعدام محکوم و در میدان چیت‌گر او را تیرباران نمودند

تا آفتابی دیگر

رهروان خسته را احساس خواهم داد
ماه‌های دیگری در آسمان کهنه خواهم کاشت
نورهای تازه‌ای در چشم‌های مات خواهم ریخت
لحظه‌ها را در دو دستم جای خواهم داد
سهره‌ها را از قفس پرواز خواهم داد
چشم‌ها را باز خواهم کرد
خواب‌ها را در حقیقت روح خواهم داد
دیده‌ها را از پس ظلمت به سوی ماه خواهم خواند
نغمه‌ها را در زبان چشم خواهم کاشت
گوش‌ها را باز خواهم کرد
آفتاب دیگری در آسمان لحظه خواهم کاشت

لحظه ها را در دو دستم جای خواهم داد

سوی خورشیدی دگر پرواز خواهم کرد

صبح

دگر صبح اسن و پایان شب تار است

دگر صبح است و بیداری سزاوار است

دگر خورشید از پشت بلندی ها نمودار است

دگر صبح است

دگر از سوز و سرمای شب تاریک ، تن هامان نمی لرزد

دگر افسرده طفل پابرهنه ، از زبان ما در شب ها نمی ترسد

دگر شمع امید ما چو خورشیدی نمایان است

دگر صبح است

کنون شب زنده داران صبح گردیده

نخوابید ، جنگ در پیش است

کنون ای رهروان حق ، شب تاریک معدوم است

سفیدی حکم و در دادگاهش هر سیاهی خرد و محکوم است

کنون باید که برخیزیم و خون دشمنان تا پای جان ریزیم

دگر وقت قیام است و قیامی بر علیه دشمنان است

سزای حق کشان در چوبه ی دار است

و ما باید که برخیزیم

دگر صبح است

چنان کاوه درفش کاویانی را به روی دوش اندازیم

جهان ظلم را از ریشه سوزانده ، جهان دیگری سازیم

دگر صبح است

دگر صبح است و مردم را کنون برخاستن شاید

نهال دشمنان را تیغ ها باید

که از بن بشکند ، نابودشان سازد

اگر گرگی نظر دارد که میشی را بیازارد

قوی چوپان ببايد نیش او ببندد

اگر غفلت کند او خود گنه کار است

دگر صبح است
دگر هر شخص بیکاری در این دنیای ما خوار است
و این افسردگی ، ناراحتی ، عار است
دگر صبح است و ما باید برافروزیم آتش را
بسوزانیم دشمن را
که شاید همراه دودش رود بر آسمان شیطان
و یا همراه بادی او شود دور از زمین ها
دگر صبح است
دگر روز تبه کاران به مثل نیمه شب تار است

مرد خاکی

مردی درون میکده آمد
گفت : کشمکش پنجاه و پنج
از پشت پیشخوان
مردی به قامت یک خرس
دستی به زیر برد
تق
چوب پنبه را کشید
و بی خیال گفت : مزه ... ؟
مرد گفت : خک
دستی به ته کفش خویش زد
الکل درون کیبودی لیوان ، ترانه خواند
وقتی شمایل بطری
از سوزش عجیب نگهداری
و بوی تند رها شد
آن مرد بی قرار
دست خکی خود در دهان گذاشت
ناگاه از تعجب این کار
سی و هشت چشم نیمه خمار بسته
باز شد
و شگفتی و تحسین خویش را
مثل ستون خط و خالی سیگار
در چین چهره ی آن مرد گرم
خالی کرد
ناگاه
مردی صدای بمش را
بر گوش پیشخوان آویخت
میهمان من ، بفرمایید

چند لحظه سکوت ، بعد
صدای پر هیبت مردی دگر
فضای دود کافه را شکافت
من شرط را باختم به رفیقم
میهمان من ، بفرمایید
حساب شد
در اوج اضطراب میکده
آن مرد خکی سکت
پولی مچاله شده
بر چشم پیشخوان گذاشت
و در دو لنگه ی در ، ناپدید شد

خواب یلدا

شب که می آید و می کوبد پشت را
به خودم می گویم
من همین فردا
کاری خواهم کرد
کاری کارستان
و به انبار کتان فقر کبریتی خواهم زد
تا همه نارفقان من و تو بگویند
فلانی سایه ش سنگینه
پولش از پارو بالا میره
و در آن لحظه من مرد پیروزی خواهم بود
و همه مردم ، با فدکاری یک بو تیمار
کار و نان خود را در دریا می رزیند
تا که جشن شفق سرخ گستاخ مرا
باز لال خون صادقشان
بر فراز شهر آذین بندند
و به دور نامم مشعل ها بفروزند
و بگویند
خسرو از خود ماست
پیروزی او دربست بهروزی ماست
و در این هنگام است
و در این هنگام است
که به مادر خنواهم گفت
غیر از آن یخچال و مبل و ماشین

چه نشستی دل غافل ، مادر
خوشبختی ، خوشحالی این است
که من و تو
میان قلب پر مهر مردم باشیم
و به دنیا نوری دیگر بخشیم
شب که می آید و می کوبد
پشت در را
به خودم می گویم
من همین فردا
به شب سنگین و مزمن
که به روی پلک همسفرم خوابیده ست
از پشت خنجر خواهم زد
و درون زخمش
صدها بمب خواهم ریخت
تا اگر خواست بیازارد پلک او را
منفجر گردد ، نابود شود
من همین فردا
به رفیقانم که همه از عریانی می گریند
خواهم گفت
گریه کار ابر است
من و تو با انگشتی چون شمشیر
من و تو با حرفی چون باروت
به عریانی پایان بخشیم
و بگوییم به دنیا ، به فریاد بلند
عاقبت دیدید ما ما صاحب خورشید شدیم
و در این هنگام است
و در این هنگام است
که همان بوسه ی تو خواهم بود
کز سر مهر به خورشید دهی
و منم شاد از این پیروزی
به حمیده روسری خواهم داد
تا که از باد جدایی نهراسد
و نگوید هوای سردی است
حیف شد مویم کوتاه کردم
شب که می آید و می کوبد پشت در را
به خودم می گویم
اگر از خواب شب یلدا ما برخیزیم
اگر از خواب بلند یلدا ، برخیزیم
ما همین فردا
کاری خواهیم کرد
کاری کارستان

زخم سیاه

که ایستاده به درگاه ... ؟
آن شال سبز را ز شانه ی خود بردار
بر گونه های تو ایا شیارها
زخم سیاه زمستان است ... ؟
در رزیش مداوم این برف
هرگز ندیدمت
زخم سیاه گونه ی تو
از چیست ؟
آن شال سبز را ز شانه خود بردار
در چشم من

همیشه زمستان است

ای پریشانی

مردی که آمد از فلق سرخ
در این دم آرام خواب رفته
پریشان شد
ویران
و باد پرکند
بوی تنش را
میان خزر
ای سبز گونه ردای شمالی ام
جنگل
اینک کدام باد
بوی تنش را
می آرد از میانه ی انبوه گیسوان پریشانت
که شهر به گونه ی ما
در خون سرخ نشسته است .... ؟
آه ای دو چشم فروزان
در رود مهریان کلامت
جاری ست هزاران هزار پرنده
بی تو کبوتریم بی پر پرواز

سروده های خفته

1

در رودهای جدایی
ایمان سبز ماست که جاری است
او می رود در دل مرداب های شهر
در راه آفتاب
خم می کند بلندی هر سرو سرفراز

2

از خون من بیا بیوش ردایی
من غرق می شوم
در برودت دعوت
ای سرزمین من
ای خوب جاودانه ی برهنه
قلبت کجای زمین است
که بادهای مهمه را
اینک صدا زنم
در حجره های ساکت تپیدن آن ؟

3

در من همیشه تو بیداری
ای که نشسته ای به تکاپوی خفتن من
در من
همیشه تو می خوانی هر ناسروده را
ای چشم های گیاهان مانده
در تن خک
کجای ریزش باران شرق را
خواهید دید ؟
اینک

میان قطره های خون شهیدم
فوج پرندگان سپید
با خویش می برند
غمنامه ی شگفت اسارت را
تا برج خون ملتهب بابک خرم
آن برج بی دفاع

4

این سرزمین من است که می گرید
این سرزمین من است
که عریان است
باران دگر نیامده چندی است

آن گریه های ابر کجا رفته است ؟
عریانی کشت زار را
با خون خویش بپوشان

5

این کاج های بلندست
که در میانه ی جنگل
عاشقانه می خواند
ترانه ی سیال سبز پیوستن
برای مردم شهر
نه چشم های تو ای خوبتر ز جنگل کاج
اینک برهنه ی تبرست
با سبزی درخت هیاهوست

6

ای سوگوار سبز بهار
این جامه ی سیاه معلق را
چگونه پیوندی است
با سرزمین من ؟
آنکس که سوگوار کرد خک مرا
ایا شکست
در رفت و آمد حمل این همه تاراج ؟

7

این سرزمین من چه بی دریغ بود
که سایه ی مطبوع خویش را
بر شانه های ذوالکتاف پهن کرد
و باغ ها میان عطش سوخت
و از شانه ها طناب گذر مرد
این سرزمین من چه بی دریغ بود

8

ثقل زمین کجاست ؟
من در کجای جهان ایستاده ام ؟
با باری ز فریادهای خفته و خونین
ای سرزمین من
من در کجای جهان ایستاده ام ... ؟

ملاقاتی

آمد
دستش به دستبند بود
از پشت میله ها
عریانی دستان من ندید
اما
یک لحظه در تلاطم چشمان من نگریست
چیزی نگفت
رفت
کنون اشباح از میانه ی هر راه می خزند
خورشید
در پشت پلک های من اعدام می شود

با این غرور بلندت

در بقعه های ساکت بودن
همراه خوب من
آن شال سبز کبر را
بدرود بیفکن
و با تمامی وسعت انسانیت بگو
که ما باغی این
باغی چنان بزرگ و سبز
که دنیا
در زیر سایه اش
خواب هزار ساله ی خود را
خمیازه می کشد
در بقعه های خامش بودن
از جوار ضریح
چندی است
طنین ضربه ی برخاستن بزرگ ترا نمی شنوم
همراه خوب من
از پله های بلند غرورت
بگیر دست مرا
تا قلب شب بشکافیم
و با ردای سپیده
به رقص برخیزیم
همراه خوب من
با این غرور بلندت

در سرزمین یائسه ها
تو تمامی خود نرفته ای بر باد
اینک
به رزیش رگبار سرخگونه ی خنجر
دست مرا بگیر
تا از پل نگاه صادقانه ی مردم
به آفتاب
سفر کنیم

تو

تن تو کوه دماوند است
با غرورش تا عرش
دشمنه ی دژخیمان نتواند هرگز
ماری افتد از پشت
تن تو دنیای از چشم است
تن تو جنگل بیداری هاست
هم چنان پابرجا
که قیامت
ندارد قدرت
خواب را خک کند در چشمت
تن تو آن حرف نایاب است
کز زبان یعقوب
پسر جنگل عیاری ها
در مصاف نان و تیغه ی شمشیر
میان سبز
خیمه می بست برای شفق فرداها
تن تو یک شهر شمع آجین
که گل زخمش
نه که شادی بخش دست آن همسایه است
که برای پسرش جشنی برپا دارد
گل زخم تو
ویران گر این شادی هاست
تن تو سلسله ی البرز است
اولین برف سال
بر دو کوه پلکت
خواب یک رود ویران گر را می بیند
در بهار هر سال

دشمنه ی دژخیمان نتواند هرگز
کاری افتد از پشت
تن تو
دنیایی از چشم است

پرنده ی خیس

می دانی
پرنده را بی دلیل اعدام می کنی
در ژرف تو
اینه ایست
که قفس ها را انعکاس می دهد
و دستان تو محلولی ست
که انجماد روز را
در حوضچه ی شب غرق می کند
ای صمیمی
دیگر زندگی را نمی توان
در فرو مردن یک برگ
با شکفتن یک گل
یا پریدن یک پرنده دید
ما در حجم کوچک خود رسوب می کنیم
ایا شود که باز درختان جوانی را
در راستای خیابان
پرورش دهیم
و صندوق های زرد پست
سنگین
ز غمنامه های زمانه نباشند ؟
در سرزمینی که عشق آهنی ست
انتظار معجزه را بعید می دانم
باغبان مفلوک چه هدیه ای دارد ؟
پرنندگان
از شاخه های خشک پرواز می کنند
آن مرد زردپوش
که تنها و بی وقفه گام می زند
با کوچه های ورود ممنوع
با خانه های به اجاره داده می شود

چه خواهد کرد
سرزمینی را که دوستش می داریم ؟
پرندگان همه خیس اند
و گفتگویی از پریدن نیست
در سرزمین ما
پرندگان همه خیس اند
در سرزمینی که عشق کاغذی است
انتظار معجزه را بعید می دانم

پرنده و طناب

پشت پنجره ام را کوبید
گفتم که هستی ؟
گفت : آفتاب
بی اعتنا طناب را آماده کردم
پشت پنجره ام را کوبید
گفتم که هستی ؟
گفت : ماه
بی اعتنا طناب را آماده کردم
پشت پنجره ام را کوبیدند
گفتم که هستید ؟
گفتند همه ی ستارگان دنیا
بی اعتنا طناب را آماده کردم
پشت پنجره ام را کوبید
گفتم که هستی ؟
گفت : یک پرنده آزادی
من پنجره را با اشتیاق باز کردم

من شکستم در خود

من شکستم در خود
من نشستم در خویش
لیک هرگز نگذشتم از
پل

که ز رگ های رنگین بسته ست کنون
بر دو سوی رود آسودن
باورن کن نگذشتم از پل
غرق یکباره شدم
من فرو رفتم
در حرکت دستان تو
من فرو رفتم
در هر قدمت ، در میدان
من نگفتم به ذوالکتاف سلام
شانه ات بوسیدم
تا تو از این همه ناهمواری
به دیار پکی راه بری
که در آن یکسانی پیروزست
من شکستم در خود
من نشستم در خویش

سفر

تو سفر خواهی کرد
با دو چشم مطمئن تر از نور
با دو دست راستگو تر از همه ی آینه ها
خواب دریای خزر را
به شب
چشمانت می بخشم
موج ها
زیر پایت همه قایق هستند
ماسه ها
در قدمت می رقصند
من ترا در همه ی آینه ها
می بینم
رو برو
در خورشید
پشت سر
شب
در ماه
من تو را تا جایی خواهم برد
که صدایی از جنگ
و خبرهایی کذایی از ماه
لحظه هامان را زایل نکند
من ترا

از همه آفاق جهان خواهم برد
پس همسفر با منی
تو سفر می کنی اما تنها
صبح صادق
و همه مهمه ی دستان
ره توشه ی تو
این صمیمی
هر ستاره
پسته ی خندان راه تو باد
جفت من
سفری می کنیم اما
دست های خود را به بهاری بخشیم
که همه گل های تنها را
با صداقت
نوازش باشد
چشم خود را به راهی بخشیم
که برای طرح بی بک
قدم ها
ستایش باشند
تو سفر خواهی کرد
من تو را در نفسم خواهم خواند
وقتی آزاد شوند از قفس کهنه
کبوترهایم
در جوار همه ی گنبدها
به زیارتگاه چشمانت می ایم
و در آن لحظه ماه
در دستم خواهد خواند
زندگی در فراسوی همه زنجیر ست
روح من گسترده ست
تا قدم بگذاری
در خیابان صداقت هایش
و بکاری
کاج دستانت را
در هزاران راهش
روح من گسترده ست
تا که آغاز کنی
فلسفه ی رخصت چشمانت را
به همه ضجه ی جاوید برادرهایم
تا که احساس کنی
برگی دستانم
تا که آگاه شوی

از قفس واژه که آویزان است ؟
سوختن نزدیک است
تو سفر خواهی کرد
من تو را
از صف این آدمکان چوبی
خواهم برد

در خیابان

در خیابان مردی می‌گرید
پنجره‌های دو چشمش بسته ست
دست‌ها را باید
به گرو بگذارد
تا که یک پنجره را بگشاید
در خیابان مردی می‌گرید
همه روزان سپدیش جمعه ست
او که از بیکاری
تیر سلیمانی را می‌شمرد
در قدم‌های ملولش قفسی می‌رقصد
با خودش می‌گوید
کاش می‌شد همه‌ی عقربک ساعت‌ها
می‌ایستاد
کاش تردید سلام تو نبود
دست‌هایم همه بیمار پریدن‌هایی
از بغل دیوارست
کاش دستم دو کبوتر می‌بود
در خیابان مردی می‌گرید

خون لاله‌ها

گل‌های وحشی جنگل
اینک به جست و جوی خون شهیدان نشسته‌اند
جنگل

کجاست جای قطره های خون شهیدان ؟

ایا

امسال خواهد شکفت این لاله های خون ؟

ایا پرندگان مهاجر

امسال

با بالهای خونین

آن سوی سرزمین گرفتاران

آواز می دهند ... ؟

ایا کنون

نام شهیدان شرقی ما را

آن سوی مرزها

تکرار می کنند ؟

امسال

جای پایشان

بارانی از ستاره خواهد ریخت ؟

امسال

سال دست های جوان است

بر ماشه های مسلسل

امسال

سال شکفتن عدالت مردم

امسال

سال مرگ دشمنان و هرزه درایان

امسال

دست های تازه تری شلیک می کنند

جنگل

پیراهن محافظ در ستیز خلق

باران بی امان شمالی

اگر بشوید خون

خون مبارزان

این لاله های شکفته

در رنج و اشک ها

در برگ های سبز تو هر سال

زنده است

آوازهای خونین

امسال زمزمه ی ماست

اما

در چشم ما

نه ترس و نه گریه

خشم بزرگ خلق

در هر نگاه سکت ما

شعله می کشد

هستی

چشمه ی پیری است
در انتهای راه کویر
باید گذشت از این راه ؟
این مرد راه
صبوری و تسلیم
جاری ست
در رگش
بر هوتیان کلافه ی تنهایی
باید ز راه مانده ، گذشتن
باید که سرافراز به چشمه رسیدن
این چشمه در انتظار عبث نیست

روا مدار

غروب فصلی
این کفتران عاصی شهر
به انزوای سکت آن سوی میله های بلند
هرگز طلوع سلسله وار شبی در اینجا نیست
و تو بسان همیشه ، همیشه دانستن
چه خوب می دانی
که اینصدای کاذب جاری درون کوچه و کومه
در این حصار شب زده ی تار
بشارتی ست
بشارت ظهور جوانه
جوانه های بلند
که رنگ اناری میله
با آن شتاب و بداهت
دروغ بزرگ
زمانه خود را
در اوج انزجار انکار می کنند

در سنگر

تو فاتحی
دستان تو
سرگرم ساختن سنگر
مشغول کاشتن بذر دوستی است
تو فاتحی
تو فاتحانه فردای سرخ و زرد
اعلام می کنی آغاز تولد خود را
با هزار آفتاب
در چین چهره ی اسارت شرق
ما
شکوفه ی دستان بی زوال تو را
آب می دهیم

سرخ تر ، سرخ تر از بابک باش

روح بابک در تو
در من هست
مهراس از خون یارانت ، زرد مشو
پنجه در خون زن و بر چهره بکش
مثل بابک باش
نه
سرخ تر ، سرخ تر از بابک باش
دشمن
گرچه خون می ریزد
ولی از جوشش خون می ترسد
مثل خون باش
بجوش
شهر باید یکسر
بابکستان بگردد
تا که دشمن در خون غرق شود
وین خراب آباد

از جغد شود پیک و
گلستان گردد

دشمن و خلق

او سوار آریا - بنز است
تو
بر دوچرخه
تکیه گاه اوست غربی
تکیه گاه توست خلق
اوست یک تن
تو
هزاران ، صد هزاران تن
پا بز
پا بز ای قدرت خلق
پا بز بر چرخ و بر دنده
انتهای ره
تویی پیروز
اوست بازنده

نمایش ناتمام

در میدان های سکوت
آدم های بی دفاعی را
دار می زدند
و داروها و آدم های آویخته شان
در گاهواره ی مرگ
چون درختی را می نمودند
که در انبوهی از سیاهی مات فرورفته
و در بهاری جاودیان زندگانی می کنند
و سکوهای افتخار
خالی از هر نفر
در لحظه های کور
نگاهی سرگردان بود

و عابری که پیامی داشت
و به سوی میدان سکوت می شتافت
خود نیز
درختی خزان زده شد
و شاخه هایش را
میوه های سیاه غربت پوشانید
و چندين لاشخوار
از چوبه های خشک دور دست
پرواز کردند
و بر کرسی رنگین نگهبانان نشستند
و این نیز خود نمایش را پایان نداد

تلخ ماندم ، تلخ

تلخ ماندم ، تلخ
مثل زهری که چکیده از شب ظللمانی شهر
مثل اندوه تو
مثل گل سرخ
که به دست طوفان
پرپر شد
تلخ ماندم ، تلخ
مثل عصری غمگین
که تو را بر حاشیه اش پیدا کردم
و زمین را
توپ گردان
پرت کردم به دل ظلمت
تلخ ماندم ، تلخ
دیوار از پنجره سر بیرون کرد
از دهانش
بوی خون می آمد

در دست های خالی

تو چهره ات شگفت ترین ست

ای مخمل مقدس آتش
ای بی خیال من
در چشم های تو
این مشت های بسته
این شعله های بسته
این شعله های یک بلند
آخر به انزوای سرد و قفس ها
و فواره های منجمد روز
راه خواهد یافت
و طرح منفجر کننده ی آن
بر گوش های محتضر
مثل دو گوشواره زرین
آویزه می کند
اینک سپیده ی آشتی چه قدر نزدیک است
و خون سرخ رنگ منقبض ما
آخر به عمق قلب جهان
راه خواهد یافت
تو چهره ات شگفت ترین ست
وقتی تو حرف می زنی
آفتاب
از اوج شوکت خود به زیر می آید
تا آخرین پیام تو را
مانند برگ کتاب مقدس
بر نیزه های نور هدیه کند
تا همسایه ها
از تصور بی بکی ما بهراسند
و آن روز خفته در حریر بیاید
که بوسه های دختران عاشق ما
طعم سپیده ی موعود
و رنگ یک ترین لحظه را نشانه دهد
تو چهره ات عزیزترین است
و رمز گشودن درها
در دست های خالی توست
وقتی تو می گویی
بهار نمی آید
و زمستان ادامه خواهد داشت
وقتی تو می گری
بذرهای روینده
میان دست های روستایی ما
نابود می شود
وقتی تو می خندی

تو چهره ات عزیزترین است
ای مخمل مقدس آتش
ای بی خیال من

تکه ای از یک شعر

تو رفتی
شهر در تو سوخت
باغ در تو سوخت
اما دو دست جوانت
بشارت فردا
هر سال سبز می شود
و با شاخه های زمزمه گر در تمام خاک
گل می دهد
گلی به سرخی خون

پاره ای از یک شعر

با یک شکوفه
با تو
من آغاز می کنم
حماسه ی بزرگ عشق را

خسته تر از همیشه

در دست های تو
دنیا
دروغین است
چشمت همه آهن
پایت همه تردید
دستت همه کاغذ
این فردا که فراز دارد م یبینی
قلب بزرگ ماست

دریا درون سینه ام جاری ست
با قایق تردید
با ارتفاع موج ها ، شلاق
در من همه فانوس ها
خاموش می شوند
گل ها معلق در فضا
یکریز می گریند
سنگین یک چیدن
سر پنجه ی بی اعتنای تست
و قلب مغموم کبوترها
در استکک لحظه های دام
با سرخی شفاف
در انتظار مهربانی های چشمانند
پایت همه خسته
دستت همه بسته
در من طنین آبشاران نیست
در درست های تو
دنیا دروغین است

تکه ای از یک شعر

ویرانگری ، اساس نبرد است
ویرانگری
نوید آبادی
هر آنچه ساختند
از خشت خشت
ویران باد
ای لاله های میهن من
گلگونه های فسرده
گو بی شما
تاریخ را هر آنچه بسازند
ویران باد
آبادی ضحک ویران باد

فصل انفجار خاک

فصل کاشتن گذشت
ای پر از جوانه و خاک
از کجای دست رود
می توان خرید
مشت آب پک را
تا تو باور کنی
پیام های خفته در جوانه را
نیزه های نعره ی روح حسسته و شکسته ی
یک جوانه در سپیده دم
قلب اعتراف را شهید می کند
سرد می شود
لحظه های آهنین و داغ ما
در میان جوی های آب هرز
چکه ی غلیظ سرخ خونمان
ماهی صبور حوض های خانگی ست
فصل انفجار خاک خواب رفت
رعد های بی صدا
فتح کرده اند
آسمان کاغذی شهر ما
و جوانه ها
با تمامی سپید و سعت وجودشان
در میان جنگل فریب شهر ، غرق گشته اند
ماچ و بوس باد و کاغذ شعار
خوب زیستن
نورهای کاذب درون کوی شهر
یا نئون های خوشگل و تمیز و دل فریب
هفت رنگ
دودهای مضمّن کننده
ساق های خوش تراش
شیشه های الکل سپید
و هزار اختگی
و هزار اختگی
فصل کاشتن گذشت
ای رفیق روستا
ای که بوی شهر مست می کند ترا
هر سلام
خداحافظی است
شهر ها همه ، روح خستگی ست

ما پیامبر عفوئیم
و رسالتی بدون هاله
بدون حرف و ایه
بر خیال آب ها نوشته ایم
ای رفیق روستا
فصل کاشتن گذشت
فصل انفجار خک
خواب رفت

خفته در باران

دستی میان دشنه و دیوارست
دستی میان دشنه و دل نیست
از پله ها
فرود می اییم
اینک بدون پا
لیلای من همیشه
پشت پنجره می خوابد
و خوب می داند
که من سپیده دمان
بدون دست می ایم
و یارای گشودن پنجره
با من نیست
شن های کنار ساحل عمان
رنگ نمی بازند
این گونه ی من است
که رنگ دشت سوخته دارد
وقتی تو را
میانه ی دریا
بی پناه می بینم
دستی میان دشنه و دل نیست
خوابیده ای ؟
نه ؟ بیداری ؟
ایا تو آفتاب را
به شهر خواهی برد
تا کوچه های خفته در میانه ی باران
و حرف های نمود فاصله ها را

مشتعل کنی ... ؟
تا دو سمت رود بدانند
که آتش
همیشه نمی خوابد به زیر خاکستر
در زیر ریزش
رگبار تیغ برهنه
می دالم تو دامنه می خواهی
می دالم
تا از کناره بیایی
و پنجره ها را
رو به صبح بگشایی
من
با سیاهی دو چشم سیاه تو
خواهم نوشت
بر هر کرانه ی این باغ
دستی همیشه منتظر دست دیگرست
چشمی همیشه هست که نمی خوابد

شعر بی نام

بر سینه ات نشست
خم عمیق و کاری دشمن

اما
و ایستاده نیفتادی
این رسم توست که ایستاده بمیری
در تو ترانه های خنجر و خون
در تو پرندگان مهاجر
در تو سرود فتح
این گونه
چشم های تو روشن
هرگز نبوده است
با خون تو
میدان توپخانه
در خشم خلق
بیدار می شود
مردم
زان سوی توپخانه

بدین سوی سرزیر می کنند
نان و گرسنگی
به تساوی تقسیم می شود
ای سرو ایستاده
این مرگ توست که می سازد
دشمن دیوار می کشد
این عابران خوب و ستم بر
نام ترا
این عابران زنده نمی دانند
و این دریغ هست اما
روزی که خلق بداند
هر قطره قطره خون تو
محراب می شود
این خلق
نام بزرگ ترا
در هر سرود میهنی اش
آواز می دهد
نام تو ، پرچم ایران
خزر
به نام تو زنده است

کجاست سرخی فریادهای بابک خرم ... ؟

زمانه حادثه روید با نشانه ی دیگر
چنین زمانه چه سخت است در زمانه ی دیگر
هزار خنجر کاری به انحنای دلم آه
مخوان ، ترانه مخوان ، باش تا ترانه ی دیگر
بهانه بود مرا شرکت قیام گذشته
عطش ، عطش تو بمان گرم ، تا بهانه ی دیگر
همیشه قلب مرا زخم ، زخم کهنه ی کاری
همیشه دست ترا تیغ ، تیغ فاتحانه ی دیگر
سکوت در دل این آشیانه ی ممتد وای
کجاست منزل امنی ، کجاست خانه ی دیگر
خروش و جوشش دریاچه در کرانه ی من بین
این ترانه نبوده است در کرانه ی دیگر
جوانه سبز نبوده است در گذشته ی این باغ
بمان تو سبزی این باغ ، تا جوانه ی دیگر
زمانه حادثه خوش آمدی ، سلام بر رویت

که شب نشسته به خنجر در آستانه ی دیگر
به جان دوست از این تازیانه ی دیگر
کجاست سرخی فریادهای بابک خرم
کجاست کاوه ی آزاده ی زمانه ی دیگر ؟

مرثیه ای برای گلگونه های کوچک

1

چشمان تو
سلام بهاری ست
در خشکسالی بیداد
که یارای دشنه گرفتن نیست اما
آواز تو
گلگوله ی آغاز
که بال گشودست به جانب دیوار
دیوارها اگر که دود نگشتند
آواز پک تو
رود بزرگ میهن
این رود ، در لوت می دمد
تا در سرتاسر این جزیره ی خونین
سروها و سپیدار
سایه سار تو باشد

2

در کوچه ها
حتی اگر هجوم ملخ بود
ما با سپر به کوچه قدم می گذاشتیم
حالا که دشمن ما مخفی است
زندان
تمام کوچه های خلوت این شهر

3

شاهین من
که چشم های تو نارس
و در احاطه به خون ریز نارساست
تنها خلیقه نیست دشمن و درخیم
هشدار
مخفی است دشمنت

بابک اگر برادر ما بود
در قتلگاه دشمن این خلق
با گونه های زرد خموشی می گرفت اما
دل بسته ایم
به گونه های تو ای امید فرداها
تو بابکی
با گونه های آتشی سرخ

4

وقتی لباس تو ریش ریش ، در هم و پاره
وقتی که چشم های تو در حسرت دویدن و بازی
خیره مانده بود
گویا میان همه ی پارک
با آن صدای کودکانه به من گفתי
عریانی مرا
هرگز نه کسی گفت و نه دانست
با شانه های خمیده
بارکش بودن

5

دیوارهایی از گل که نیست
دیوارهایی از گل که نیست
با شاخه های همه گر ، درهم
با جاده
با غرشی از گل و آواز
نام ترا در سپیده بخوانند
برگردن تو سرو می آویزم
تا سرافرازی
ز سرو
بیاموزی

6

اینک که سر پناه تو می سوزد
در این حریق هرزه در ایان
به جستجوی کدام دامنه
گیرایی چه صدایی
صدای پدر
در صدای ریزش باران است
اگر چه دامنه اینجا نیست
بایست در باران
هرگز مترس
هرگز مترس
پیراهن است صدایش
پیراهن است صدایش

خواهی پرید دوباره شاهین کوچک ما
 و پرده های سیاه دو چشمش را
 کنار خواهی زد
 او را دوباره تو خواهی دید
 او را
 که سرافراز گرفتاری ست
 در این جزیره ی خونین
 او را
 که شورشی ست
 در خون سکت ما
 او را دوباره تو خواهی دید
 او را که
 سوار بر دشنه های گرسنه نمودند
 و با دو آفتاب طلوع کرده
 در دو گودی گونه
 از میان بیابان
 چو روح جنگل رفت

با دست های کوچک خود
 ستاره می چینی؟
 از آسمان شهر تو آخر
 ستاره خواهد ریخت
 با چشم های سیاهت
 که خواب می خواهند
 اینک کنار خیابان
 بارانی از ستاره ترا جذب کرده است
 در جذبه ای
 که دنبال یک ستاره ی گمنامی
 مادر تو
 برایت ستاره می چیند
 اه را به هینت توپی می آراند
 بازی کودکانه ی تو
 ای کاش رنج مادرانه ی او می سوخت

بر گردن تو سرو می آویزم
 تا سرافرازی ز سرو بیاموزی

دوگانه

دشت دستانت
کویری خفته جان در آب
لب
ترک خورده ز گرمای هجوم ظهر
جان
ز سردی چون زمستانی میان برف
لب ز جانش نشأتی هرگز نمی گیرد
جان کرخ
لب ، دمش خاموش
حرف هایش
جنگل و روییدن رودست
خواب هایش
آفتابی مانده در یک صبح
لایه های خشک و تب دارش
مارسان
استاده بر پاهای بارانی که باریده
چشم در چشمان هر بادی که می آید
خیره گشته
خفته در نخوت
خود هراسان است
اما در کمین شب
مشت ها کنده از ضربت
قدرتش جوبار و دریا نیست
حسرتش سیلاب در شهر است
انتظارش پیر گشته
انتظار افتاده بر پلکش
خواب فردا را نمی ببند
او به این گرما و تب معتاد
جان او از ریشه در
مرداب

تساوی

معلم پای تخته داد می زد
صورتش از خشم گلگون بود
و دستانش به زیر پوششی از گردپنهان بود
ولی آخر کلاسی ها

لواشک بین خود تقسیم می کردند
وان یکی در گوشه ای دیگر جوانان را ورق می زد
برای آنکه بی خود های و هو می کرد و با آن شور بی پایان
تساوی های جبری رانشان می داد
خطی خوانا به روی تخته ای کز ظلمتی تاریک
غمگین بود

تساوی را چنین بنوشت
یک با یک برابر هست
از میان جمع شاگردان یکی برخاست
همیشه یک نفر باید به پا خیزد
به آرامی سخن سر داد
تساوی اشتباهی فاحش و محض است
معلم

مات بر جا ماند
و او پرسید
گر یک فرد انسان واحد یک بود آیا باز
یک با یک برابر بود
سکوت مدهوشی بود و سنوالی سخت
معلم خشمگین فریاد زد
آری برابر بود

و او با پوزخندی گفت
اگر یک فرد انسان واحد یک بود
آن که زور و زر به دامن داشت بالا بود
وانکه قلبی پک و دستی فاقد زر داشت
پایین بود

اگر یک فرد انسان واحد یک بود
آن که صورت نقره گون
چون قرص مه می داشت
بالا بود

وان سیه چرده که می نالید
پایین بود

اگر یک فرد انسان واحد یک بود
این تساوی زیر و رو می شد
حال می پرسم یک اگر با یک برابر بود
نان و مال مفت خواران
از کجا آماده می گردید

یا چه کس دیوار چین ها را بنا می کرد ؟
یک اگر با یک برابر بود

پس که پشتش زیر بار فقر خم می شد ؟
یا که زیر صربت شلاق له می گشت ؟

یک اگر با یک برابر بود

پس چه کس آزادگان را در قفس می کرد ؟
معلم ناله آسا گفت
بچه ها در جزوه های خویش بنویسید
یک با یک برابر نیست

ابریشم سیاه دو چشمت

1

بر تپه ها بایست
پریشان کن
اینک هجوم فاصله ها را
ای آمده ز عمق فراموشی

2

ان عقاب منقلبی هست
هرگز ز خستگی نرانده سخن
هرگز نگفته آری
از من مخواه فرود ایم
بگذار
روی زردی بابک را
هرگز به یاد نیارند
در انزوا چه کسی خواب آفتاب دید
تا من به انتظار بمانم
کنار دریچه
و در خیال پک کبوتر
سقوط کنم میان سیاهی

4

تنهایی عظیم نشسته برابرم
اینک
ای جهان حرف می زنی
یا همین آفتاب خسته ی شهرم
اجاق ترا
گرم می کند
و با هر اشاره دستت
دریا میان رگم خواب می رود
ای مخملی که سرو
گلپوته های حرف ترا سبز می کند

5

از پله ها بیا
میان نیزه های نور و سپیده
دریاوار
نگاه منقلب را
ویران میانه ی دشت
دشتی که گونه های سوخته اش
چهره ی من است
که گیسوان به دست باد سپرده
دنیا
میان چشم تو خفته ست

6

ابریشم سیاه دو چشمت
یاد آور شبی زمستانی است
من بی ردا
بدون وحشت دشنه
شادمانه خواب می رفتم
ابریشم سیاه دو چشمت
خانه ی من است
آن خانه ای
که در آن خواب می روم
و می میرم

سرود پیوستن

باید که دوست بداریم یاران
باید که چون خزد بخروشیم
فریادهای ما اگر چه رسا نیست
باید یکی شود
باید تپیدن هر قلب اینک سرود
باید سرخی هر خون اینک پرچم
باید سرخی هر خون اینک پرچم
باید که قلب ما
سرود ما و پرچم ما باشد
باید در هر سپیدی البرز
نزدیک تر شویم
باید یکی شویم
اینان هراسشان ز یگانگی ماست

باید که سر زند
طلیعه خاور
از چشم های ما
باید که لوت تشنه
میزبان خزر باشد
باید که کویر فقیر
از چمسه های شمالی بی نصیب نماند
باید که دست های خسته بیاسایند
باید که خنده و آینده ، جای اشک بگیرد
باید بهار
در چشم کودکان جاده ی ری
سبز و شکفته و شاداب
باید بهار را بشناسند
باید جوادیه بر پل بنا شود
پل
این شانه های ما
باید که رنج را بشناسیم
وقتی که دختر رحمان
با یک تب دو ساعته می میرد
باید که دوست بداریم یاران
باید که قلب ما
سرود و پرچم ما باشد

جنگلی ها

1

قلب بزرگ ما
پرنده خیزی ست
بنشسته بر درخت کنار خیابان
در زیر هر درخت
صدها هزار برهنه ی بیدار
از تیر
جنگل
ای کاش قلب ما
می خفت بی هراس
بر گیسوان در هم نمکت
ایکاش
تمام خیابان های شهر

گل بود

جنگل

گسترده در مه و باران

ای رفیق سبز

بر جاده های برگ پوش وسیعت

بر جاده های پر از پیچ و تاب تو

هر روز مردی به انتظار نشسته

مردی به قامت یک سرو

با چشم های میشی روشن

مردی که از زمان تولد

عاشقانه می خواند

ترانه ی سیال جنگل را

برای مردم شهر

مردی که زاده ی تجمع توست

و هیمة های بی دریغ تو

او را

در فصل های سرد

ادامه ی خورشید بوده است

3

ای شیر خفته

ای خال کوبی بر سینه ی شهید

بر ساعد بلند راه مجاهد

کاینک متروک کانه شگفت

منویس

منویس با راش های جوان

این نیز بگذرد

ای سبز به اندیشه های روز

جنگل بیدار

در سایه سار روشن نمک تو

که بوی و عطر رفاقت می پراکند

گلگون شده ست

چه قلب های تهور

که سبزترین جنگل بود

شکسته است چه دست ها

که فشفشه می ساخت

در سکوت شب هایت

5

ای پناهگاه خروسان تماشاگر

جنگل گسترده بر شمال

آن رعب نعره ها

در فضای انبوهت

ایا تناورترین درخت نیست ؟
وحشی ترین کلام تو اینک
حرکت برگ است
بر شاخه های جوان

6

بر شانه های بلندت
که از رفاقت انبوه شاخه هاست
بر جای استوار
خاکستری نشسته
خامستری از هر حریق
که جاری ست
در قلب مشتعل ما
مگذار باد پریشان کند
مگذار باد به یغما برد
از شانه های تو
خاکستری که از عصاره ی خون است

7

جنگل
ای کتاب شعر درختی
با آن حروف سبز مخملی است بنویس
بر چشم های ابر
بر فراز مزارع متروک
باران
باران

افزوده ای بر جنگلی ها

گویی درخت های سیاهکل
تا دشت و شهر ریشه دوانده ست
که غرش سلاح و جوشش خون شهید
هر دو فزونی می گیرد
بذری که کوک و عم اوغلی پاشیدند
کنون نهال می شود
کنون نهال ها
بنگر که کوه و شعر
باشب آدین می گردد

با قامت بلند بپا خاستگان
و اخوردگان
گفتند یاوه
جانی جبار با صد هزار گزمه و خنجر مسلح است
جز صبر و انتظار ، رهی نیست
اما
همچون من به کار ، تو ای بیدار
بر بام شب بایست ، نظر کن
دریایی از درخت سترگ و مسلح است
کاینک به سوی مکبث می آید

دامون 1

ای سبز به اندیشه های روز
جنگل بیدار
در سایه روشن نمک تو
که بوی عطر رفاقت می پرکند
گلگون شده ست
چه قلب های تهور
که سبزترین جنگل بود
شکسته ست چه دست ها
که فشفشه می ساخت
در سکوت شب هایت
ای پناهگاه خروسان تماشاگر
جنگل گسترده بر شمال
آن رعب نعره ها
در فضای درهم انبوهت
ایا تناورترین درخت نیست ؟
وحشی ترین کلام تو اینک
حرکت برگ است
بر شاخه های جوان
بر شاخه های بلندت
که از رفاقت انبوه شاخه هاست
بر جای استوار
خاکستری نشسته
خاکستری از هر حریق
که جاری ست

در قلب مشتعل ما
مگذار باد پریشان کند
مگذار باد به یغما برد از شانه های تو
خاکستری که از عصاره ی خون است
ای شیر خفته
ای خال کوبی برسینه ی شهید
بر ساعد بلند راه مجاهد
کاینک
متروک مانده شگفت
منویس
منویس با راش های جوان
این نیز بگذرد
جنگل
گسترده در مه و باران
ای رفیق سبز
بر جاده های برگ پوش بزنگت
بر جاده های پر از پیچ و تاب تو
هر روز
مردی به انتظار نشسته
مردی به قامت یک سرو
با چشم های میشی روشن
مردی که از زمان تولد
عاشقانه میخواند
ترانه سبز جنگل
برای مردم شهر
مردی که زاده ی تجمع توست
و هیمة های بی دریغ تو
او را
در فصل های سرد
ادامه خورشید بوده است
جنگل
پاک ترین ردای طبیعت
حافظ عریانی زمین
اینک بگو
که شیر دیگر خدای تو نیست
و عنکبوت را
فرصت آن است
که تار تند بر پنجه های درنده
ای خفته در سکوت شبانه
انبوه پریشانی خزان
جنگل پنهان

صف های صاف درخت خیابان

و خط سیر شغالان پیر

در تو هیچ نیست

در تو تجمع است و راه های پیچاپیچ

هر جنبنده ای توان فرارش هست

ناپدید شدن در سپیده دمان

از نفیر وحشی باروت

در لابه لای تو حادثه ای ست

پنهان شدن به ژرفای تو زیباست

جنگل

تنها ترین رفیق وفادار

به انتظار کشتن دست شکارچی

ترجیح میوه های وحشی چشمانت

بر نان سوخته

حرفی ست تازه و نایاب

سردار

سردار سر و چشم پریشان ، ویران

میان کما

اینک کمای تو تنهاست

کمای همهمه ی گرم

اجتماع نفس ها

سردار سر و چشم پریشان ، ویران

میان کما

در من طلوع کن

تا جنگلی شوم

ای سوگوار جدا مانده

سبز گونه ردای شمالی ام جنگل

خفته

خفته سر به گریبان بدون تکلم

مرد تبر به دست ، این قاتل رفاقت جنگل

اعدام می شود

با آن طناب طنین هیاهویت

در آن زمان که می زند از پشت

با ضربه ی تبر

بر سینه ی ستبر سپیدار

جنگل

غروب بود

وقتی صدای تبر آمد از پشت خانه ام

گفتم : پلت افتاد

بنشست در خون سبز ، افق شب

ای ایستاده پریشان

شوق هزار همهمه در دستهای تو بیدار
گریان میباش دراین بهار
صدها هزار پلنت پایدار خواهم کاشت
در قلب ناگسستنی برادری تو
جنگل

ایا صدای همهمه برخاست
در شهر برگ ریز
ایا گرفت آتش بیداد
انبوه سبز گونه ی زلفت
در آن دقایق سرخ
که کوچک بزرگ
در برف های ضیایر
چشمش نشست به سردی
و روح سبز جنگلی اش میان قلب تو ویران شد
جنگل

ای کتاب سبز درختی
با آن حروف سبز مخملی ات بنویس
در چشم های ابر
بر فراز مزارع متروک
باران

باران
قلب بزرگ ما
پرنده خیسی ست
بنشسته بر درخت کنار خیابان
در زیر هر درخت
صدها هزار برهنه ی بیدار از تبر
جنگل

ای کاش قلب ما
خفت بی هراس
بر گیسوان در هم نمناک
ای کاش تمام خیابان های شهر جنگل بود

دامون 2

دشمنه نشست میان کلام
در چشم آن کلام سبز مقدس

که راهی جنگل بود
و انتظار پرنده
در وعده گاه پیام پریشان شد
اینک دوسوی شانه ی من
رگبار بال تیر خورده
بر مه جنگل
رنگین کمان بلندی ست
سرخ گونه سیال در رودهای خون
دشنه نشست میان کلامی
تا در میان جنگل
رنگین کمان سرخ برافرازد

2

بالام
بالام پاتاوانی
آنم
آنم آبکناری
گمانم خفته به جنگل
در آن ستیز سرخ مکلوان بر شما چگونه گذشت
به پوزخند حریفان نشست
در میان رود سیاه اشک
و دست های ویرانگر
به جای خفتن بر ماشه
به سمت شما استغاثه گر آمد
بالام
بالام پاتاوانی
آنم
آنم آبکناری
بر تپه های گسکره
میان سنگر ها
چه انتظار دور و شیرینی احاطه کرد شما را
که دلیر بی دلیر
شادمانه درو کردید بی وقفه گرگان هرزه در را ... ؟
در چشم هایتان
ایا خفته بود اینه ی صبح
که دست حریفان در آن
رنگ خویش باخت
و انگشت ها تفنگ رها کرد ؟
نگل به یاد فتح شما
همیشه سرسبز است

3

بالام

بالام پاتاوانی
آنم
آنم آبکناری
بی خرد
بی سلاح
در آن ستیز سرخ مکلوآن
بر شما چگونه گذشت ... ؟

4

گلونده رود
صدای گام شما را
هنوز
در تداوم جاری اش زمزمه دارد

دامون 3

سبز به اندیشه های روز
جنگل بیدار
در سایه روشن نمک تو
که بوی و عطر رفاقت می پرکند
گلگون شده ست
چه قلب ها
که سبزترین جنگل بود
شکسته است چه دست ها
که فشفه می ساخت
در سکوت شب هایت
ای پناهگاه خروسان تماشاگر
جنگل گسترده بر شمال
آن رعب نعره ها
در فضای درهم انبوهت
ایا تناورترین درخت نیست ؟
وحشی ترین کلام تو اینک
حرکت برگ است
بر شانه های جوان
بر شانه های بلندت
که از رفاقت انبوه شاخه هاست
بر جای استوار
خاکستری نشسته

خکستری از هر حریق
که جاری است
در قلب مشتعل ما
مگذار باد پریشان کند
مگذار باد به یغما برد
از شانه های تو
خاکستری که از عصاره ی خون است
ای شیر خفته
ای خال کوبی بر سینه ی شهید
بر ساعد بلند راه مجاهد
کاینک
متروک مانده شگفت
منویس با راش های جوان
این نیز بگذرد
جنگل
گسترده در مه و باران
ای رفیق سبز
بر جاده های برگ پوش پر از پیچ و تاب تو
هر روز
مردی به انتظار نشسته
مردی به قامت یک سرو
با چشم های میشی روشن
مردی که از زمان تولد
عاشقانه می خواند
ترانه های سیال سبز پیوستن
برای مردم شهر
مردی که زاده ی تجمع توست
و هیمة های بی دریغ تو
او را
در فصل های سرد
ادامه ی خورشید بوده ست
جنگل
ایا صدای هممه برخاست
در شهر برگ ریز؟
ایا گرفت آتش بیداد
انبوه سبز گونه ی زلفت؟
در آن دقایق سرخ
که کوچک بزرگ
در برف های گیلوان
چشمش نشست به سردی
و روح سبز جنگلی اش

میان قلب تو

ویران شد

جنگل

ای کتاب شعر درختی

با آن حروف سبز مخملی ات بنویس

در چشم های ابر

بر فراز مزارع متروک

باران

باران

ای خفته در سکوت شبانه

انبوه پریشان خزان

جنگل پنهان

صف های صاف درختان خیابان

و خط سبز شغالان پیر

در تو هیچ نیست

در تو تجمع است

و راه های پیچاپیچ

هر زنده ای توان فرارش هست

ناپدید شدن در سپیده دمان

از نفیر وحشی باروت

درهم رهایی سبزت

پنهان شدن به ژرف تو گیراست

جنگل

تنهاترین رفیق وفادار

به انتظار کشتن دست شکارچی

ترجیح میوه های وحشی چشمانت

برنان شهری دشمن

حرفی است تازه و نایاب

با گیسوان سبز تو حرفی است

از زخم

از این جراحت ویرانه های دل

جنگل

باور نمی کنم

که خموشانه سر به سینه ی کوهی

و دست های توانای تو

گرمای خود فرو نهاده و تنهاست

ای دست های سبز گل افزائی

تا آن شکفتن ، گلوله شکفتن

باید که در هجوم هرزه علف

درخت بمائی

بی سایه سار جنگلی تو

این مجاهد سرسخت
در تهاجم دشمن
چگونه تواند بود ؟
ای دست های سبز گل افزایی
باید درخت بمانی

بالام

بالام پاتاوانی

آنام

آنام آبکناری

گمنام خفته به جنگل

در آن ستیز سرخ مکلون

بر شما چگونه گذشت

که پوزخند حریفان

نشست

در میانه ی رود سیاه اشک

دست های ویرانگر

به جای خفتن بر ماشه

به سمت شما استغاثه گر آمد

بالام

بالام پاتاوانی

آنام

آنام آبکناری

بر تپه های گسکره

میان سنگرها

چه انتظار دور و شیرینی احاطه کرد شما را

که دلیر بی دلیر

شادمانه درو کردید

بی وقفه

گرگان هرزه در را را

در چشم هایتان

ایا خفته بود اینه ی صبح

که دست حریفان

در آن رنگ خویش باخت ؟

و انگشت ها تفنگ رها کرد ... ؟

جنگل به یاد فتح شما

همیشه سرسبز است

بالام

بالام پاتاوانی

آنام

آنام آبکناری

در آن ستیز سرخ مکلون

بر شما چگونه گذشت ؟
گلونده رود صدای گام شما را
هنوز
در تداوم جاری اش زمزمه دارد
در جنگل این صداست
از خون این سر بریده هراسانید ؟
ای خواب ماندگان خیابانی
اینک که سر به راه ، خمیده ، دو تا شدید
در این هجوم سپیدی کاذب
رگ هایتان کجاست ؟
باید زمین تشنه به خون شستشو دهد
گرد خزان و کهنه ای مانداب
در جنگل این صداست
میشه سبز و تپنده
همیشه جنگل باش
ای چشم های گر گرفته ی کوچک
در گیلوان هنوز خورشیدی
در گیلوان
کسی نخواهی یافت
بی ترانه که پوشیده است
بر جنگل شمال ستم رفته
در این حریق زمستانی
آوازه خوان دوباره می آیی
اندوه ما شکسته در میان صدایت
جنگل دوباره در نگاه تو خواهد سوخت
ای چشم های گر گرفته ی کوچک
در آسمان ستاره نمی بینم
جز نام تو
که آفتاب هر شبه ی ماست
آواز خوان
دوباره تو می آیی
در هیأتی جوان و تناور
امسال
هزار کوچک رزمنده
بی هیمة از تمام زمستان
عبور خواهد کرد
جنگل به پیچ
بر تنت ای آواز
آواز انقلاب
در برگ ها به ویرانی ات نشین
باید دوباره برگ

از نوازش انگشت های تو
در دست های ما حماسه بگوید
باید دوباره درختان ترانه بخوانند
خم می شوی درخت شاخه شکسته
باید این غرور ، غرور تیر خورده
اما اگر بهار بخواند
آواز انقلاب بخوانی
هر قطره خون تو
آخر به لوت خواهد برد
پیغام سرفرازی و سرسبزی
هر قطره خون تو
سبز خواهد کرد
اندوه مخفی ما را
خون درخت
جراحت قلب ماست
جنگل
غروب بود
وقتی صدای ضربه ی ویرانگر تیر آمد
از پشت راش ها
گفتم : پلت افتاد
بنشست در ون سبز
افق شب
ای ایستاده پریشان
شوق هزار هممه
در دست های تو بیدار
گریان مباش
در این بهار
صدها هزار پلت پایدار
خواهم کاشت
در قلب ناگسستنی برادری تو
با گونه های ماهتابی گلگون
لبخند فاتحانه به لب داشت
در لحظه گرفتن رگبار
با سید چمنی جنگل چه کرد ؟
جنگل نکرد ویرانش
جنگل رفیق و همراه او بود
آن جنگل خزه
در ناگهان غروب دو چشمش
با پوکه ها چه گفت ؟
تنهایی چموش و چو خا
و چوبدستی توسکا ؟

با پوکه ها چه گفت ؟
تنهایی تفنگ و وطن
تنهایی مجاهد و جنگل ؟
آن سید خزه
آخرین مجاهد جنگل بود

دامون 4

برف کوهستان
سرما داشت
خون ما
در رگ هامان می جوشید
زندگی معنا داشت
دامونم
جنگلی کوچک من
دست ما
با دست مردم
گل می داد
دست ما
بی دست مردم
ویران می شد
قلب ما
از رنج مردم
غمگین می شد
عشق ما
با مردم معنی داشت
صف به صف سرنیزه
صف به صف دشمن
اما
با عموهای تو ، ما یک فدایی بودیم
تا که ایران تو آزاد شود
بهترین هدیه ی ما
جان ما
بهترین هدیه برای تو دامون
آزادی

هیمه

نه آن که فکر کنی سرد است
که من
در تهاجم کولک
کجا تمام هیمه های جهان را
انبار کرده ان
در پشت خانه ام
و در تفکر یک باغ آتشم
به تنهایی
من هیمه ام
برادر خوبیم
پشکن مرا
برای اجاق سرد اتافت
آتشم بزن
من هیمه ام
برادر خوبم

لاله های شهر من

پیراهنی ز رنگ به تن کرده
با قلب خون فشان
این لاله های هشری
از گودهای جنوب شهر
می آیند
این لاله های شهری
از نان و از رهایی
حرف می زنند
این لاله های شهری ایا
در توپخانه
در جاده قدیم شمیران
در اوین
پژمرده می شوند ؟
نه

این لاله های شهری می گویند
باید مواظب هم باشیم
نام مرامپرس
بگذار از تو من
زیاد ندانم
پیراهنی ز رنگ به تن کرده
با قلب خون فشان
این لاله های شهری
از گودهای جنوب شهر
می آمدند

رهروان

تا بهار له شده
به زیر گام ها
راه نیست
این خجسته است
رهروان میان خود
بهار بارور
بنا کنند
این بشارت شریف ماست
سبز می شویم
بر دخیل حسرت کسان
بر در و سلاح و راه
سبز می شویم
در سپیده
وعده گاه اجتماع دست ها

تلاوت غم

شهامت مصلوب
برادر نان
در این کویر بسیط
نیازمندی های عمومی

در ناگزیری پی گیر این نیاز
شب را به قامت هر بامداد
آویختم
بر این دهانه سیراب ناپذیر
این نیاز
باید که کور باد این نیاز هرزه درایی
برخیز و همراه ما بخوان
چاوشی
بر افتخار تمامت ترسویان
در این شبان سکت غم بار
باید سپیده
سلاح
شهامت ما باشد

در سبزه‌های سبز

در زیر پلک خیس جنگل
در سبزه‌های سبز جنگل
کوچک
چوپان تنهایی ست
که هر غروب در نی
فریاد جنگلی ها را
سرریز می کند
جنگل صدای گمشدگی ست
جنگل
صمیم وحدت ماست
و چشم های کوچک
باور نمی کند
اینک صدای او
در پیچ و تاب سرد سیاهگل
گل می دهد
در زیر پلک های خیس جنگل
در سبزه‌های سبز شمالی ام
کوچک
یک نام یا صداست
آواره ی غم نشین
هر عصر می نوازد

آهنگ کهنه را
و با صدای نی لبکش
آنها
برادرانم
گل های هرزه را
با خون پک خود
تطهیر می کنند

سبز

ای کاش
هزار تیغ برهنه
بر اندوه تو می نشست
تا بتوانم
بشارت روشنی فردا را
بر فراز پلک هایت
نگاه کنم
اینک
صدای آن یار بی دریغ
گل می کند در سبزترین سکوت
و گلهای هرزه را
در بارش مداوم خویش
درو می کند
جنگل
در اندیشه های سبز تو
جاری ست

شعری برای زخم

این سرخ گونه
هرگز سخن از درد
نرانده ست
رون آتش می دید
و هراس را با او

یارای برابری نیست
خاموش نشسته به انتظار
زخم را
و گلوله را پاس می دارد
تا آن روز
کز جراحت سهمگین خویش
پرچمی برافرازد
این سرخ گونه
خاموش نشسته به انتظار
تمامی تن من
سرزمین من است

من ایرانی ام

چشم مخملی من
شکوه آینده
امروز
این عشق ماست ، عشق به مردم
بگذار
درفش سرخ
زیبایی ترا بستایم
من کور نیستم
باید ترا بستایم می دانم
اما کجاست
جای دیدن تو
وقتی که هم وطنم بررده
و خاک خوب ترا جراحی می کنند
باید که خاک من
از خون من
بنا گردد
بنای آزادی
بی مرگ و خون
کی میسر شد ؟
پیکار می کنم
می میرم
این است عشق من

می دانی
من ایرانی ام

خاکستر

دستی به سپیدی روز
پنجره را گشود
سرما و سوز
دار
بر پلک های من نشست
کنون
خاکستر شب را
باد
در کوچه می برد

قبل از اعدام

خون ما
می شکفتد بر برف
اسفندی
خون ما
می شکفتد بر
لاله
خون ما
پیرهن کارگران
خون ما
پیرهن دهقانان
خون ما
پیرهن سربازان
خون ما
پیرهن
خک
ماست
نم نم باران

با خون ما
شهر آزادی را
می سازد
تم نم باران
با خون ما
شهر فرهادها را
سازد
خون ما
پیرهن کارگران
خون ما
پیرهن دهقانان
خون ما
پیرهن
سربازان